

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึง แหล่งข้อมูลในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

แหล่งข้อมูลในการวิจัย

แหล่งข้อมูลในการวิจัย คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 424 แห่ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 1 คน ในแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 848 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert, 1970 : 90-95) โดยกำหนดคะแนนเป็น 1 2 3 4 และ 5 สำหรับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในจังหวัดกำแพงเพชร ระดับ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ตามลำดับ

วิธีการสร้างเครื่องมือ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภา พุทธศักราช 2548 ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมาตรฐานความรู้เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดประเด็นที่จะสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาที่กำหนด
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา
5. ปรับปรุงแก้ไขสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะ
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วและผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

6.1 ผศ.ดร.ภาณุวัฒน์ ภัคดีวงศ์ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

6.2 นางภาวิณี กระแสร์ญาณ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

6.3 ดร.ณัฐฉิณันท์ พรหมสังข์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเขยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

6.4 ดร.สามารถ กมขุนทด ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2

6.5 นายสุภชาติ บดีรัฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนลานกระบือวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1

โดยในแบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- + 1 หมายถึง เห็นด้วยว่าข้อคำถามนั้นถามได้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นถามได้ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่
- 1 หมายถึง เห็นว่าข้อคำถามไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัย

จากนั้นนำผลมาพิจารณาคำนวณหาค่าเฉลี่ยตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

7. คณะผู้วิจัยเลือกรายการแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จัดเป็นรายการสอบถามที่ถือว่ามีความตรงที่ยอมรับได้แต่หากข้อคำถามใดมีค่า IOC ไม่ถึงเกณฑ์ตามกำหนด คณะผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบอีกครั้งตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายไปทดลองใช้ (try – out) กับข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีของ คอนบรัค (Cronbach, 1990, p. 161)

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. คณะผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. คณะผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือไปติดต่อกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด

3. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปแจกในวันประชุมประจำเดือนของผู้บริหารสถานศึกษา

4. คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสำนักงานกลุ่มโรงเรียนด้วยตนเอง ภายหลังจากวันที่ได้ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากสถานศึกษา จำนวน 397 แห่ง โดยแบ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 397 ฉบับ และครูผู้สอนจำนวน 397 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 794 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.63 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหาร
สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบคุณภาพ คือ

1. ตรวจสอบความตรง (Validity) โดยวิเคราะห์ดัชนีสอดคล้องระหว่างรายการแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยค่า IOC (Index of item objective Congruence)
2. ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ตามวิธีของ คอนบรัค (Cronbach, 1990, p. 161) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.89

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ค่าร้อยละ (%) ใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วนของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายมาตรฐาน
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์การกระจายของข้อมูลระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายมาตรฐาน
4. ค่า t-test (Independent) ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายมาตรฐานตามตัวแปรตำแหน่งและวุฒิการศึกษา
5. ค่า F-test (ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นรายมาตรฐานตามตัวแปรขนาดโรงเรียน
6. เกณฑ์การแปลความหมายค่าระดับสมรรถนะกำหนดไว้ดังนี้ (วิบูลย์ คงมั่ง, 2548, หน้า 59)

ค่าเฉลี่ย 4.50- 5.00 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง สมรรถนะผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (statistical package for the social science for windows) ซึ่งหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ(%)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่า t – test
5. การทดสอบค่า ANOVA (F – test)